

ข้อแนะนำจากผู้อ่านเคยการศูนย์วิจัย

ใน จุดสารวิจัยฉบับพิเศษ ที่ผ่านมา ศูนย์วิจัยได้รวบรวมและเผยแพร่ผลการสังเคราะห์การวิจัยของคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส สำหรับในฉบับนี้ สารระของการนำเสนอจะเป็นเนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาษาอังกฤษในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัยที่ได้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ไปแล้ว โดยนำมาเรียบเรียงเฉพาะแก่นสาระที่กระชับและเข้าใจได้ชัดเจนสำหรับผู้อ่านในวงกว้าง เพื่อจะสามารถขยายผลการนำไปใช้เพิ่มเติม, เปรียบเทียบ, หรือเชื่อมโยงกับผลงานวิชาการอื่น ๆ ที่ก่อประโยชน์สาธารณะต่อไป

ฉบับพิเศษ การสังเคราะห์การวิจัย

**กลวิธีการทำความเข้าใจและประมวลผลสำนวนภาษาอังกฤษโดยผู้เรียน
ไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ**
ของ **อาจารย์.ดร.ศิริรัตน์ ภิรมย์**

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษากลวิธีที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศใช้ในการทำความเข้าใจและประมวลผลสำนวนภาษาอังกฤษ โดยมีคำถามวิจัย 5 ข้อ คือ 1) กลวิธีที่ผู้เรียนภาษานำมาใช้เพื่อทำความเข้าใจสำนวนคืออะไร 2) ระดับสมรรถนะทางภาษาอังกฤษมีผลต่อการทำความเข้าใจสำนวนหรือไม่ อย่างไร 3) ประเภทของสำนวน มีผลต่อการทำความเข้าใจและประมวลผลภาษาอังกฤษหรือไม่ 4) ความถี่ของสำนวนมีผลต่อการทำความเข้าใจและประมวลผลสำนวนหรือไม่ และ 5) โมเดลเรื่องการประมวลผลสำนวนใดที่กล่าวเรื่องการประมวลผลสำนวนได้ถูกต้องที่สุด

งานนี้สุ่มตัวอย่างจากผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จำนวน 60 คน และมีระดับสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ผู้เรียนจะต้องทดสอบระดับภาษาอังกฤษโดยแบบทดสอบ Oxford Quick Placement Test และสามารถแบ่งผู้เรียนได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม beginners กลุ่ม lower-intermediate และกลุ่ม upper-intermediate/advanced หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องทำแบบทดสอบเรื่องการระลึกสำนวน (idiom recognition task) ซึ่งมีสำนวนจำนวน 50 สำนวนปรากฏอยู่ในบริบท สำนวนทั้งหมดจะถูกขีดเส้นใต้ไว้ ผู้เข้าร่วมการทดลองจะต้องทำการ Think-aloud คือต้องพูดสิ่งที่ตนคิดออกมาดังๆ และต้องสามารถบอกได้ว่าสำนวนที่ขีดเส้นใต้ไว้ในแต่ละข้อ หมายความว่าอะไร สิ่งที่ผู้เข้าร่วมการทดลองพูดออกมาจะถูกบันทึกเสียงไว้ ผู้วิจัยจะทำการถ่ายเสียงและวิเคราะห์ว่าผู้เรียนใช้กลวิธีอะไรในการทำความเข้าใจและตีความสำนวน

สำนวนที่อยู่ในงานชิ้นนี้จะ 2 ประเภทกัน คือ core idioms และ non-core idioms core idioms หมายถึง สำนวนที่คำแต่ละคำที่ประกอบขึ้นเป็นสำนวน ไม่มีความเกี่ยวข้องกับความหมายรวมของสำนวนนั้นๆ ส่วน non-core idioms หมายถึงสำนวนที่คำแต่ละคำในสำนวนมีผลต่อความหมายรวมของสำนวน ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาต่อไปว่าความถี่ของ core idioms มีผลต่อการทำความเข้าใจและประมวลผลสำนวนหรือไม่ อย่างไร การวัด ความถี่ของสำนวนนำข้อมูลมาจากคลังข้อมูลภาษาและงานวิจัยของกรานท์ (Grant, 2004)

ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทุกกลุ่มใช้กลวิธีหลายอย่างในการทำความเข้าใจสำนวน การวิเคราะห์ กลวิธีที่นำมาใช้แบ่งได้เป็น 3 ช่วงคือ กลวิธีที่ใช้ในช่วงก่อนการเดาความหมายของสำนวน กลวิธีที่ใช้ระหว่างการเดา ความหมายของสำนวน และกลวิธีที่ใช้หลังจากที่ได้ทำการเดาความหมายของสำนวน ผลแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมการ ทดลองใช้กลวิธีเดาคำศัพท์จากบริบท การดูความหมายตามตัวอักษรของคำศัพท์ การดูคำศัพท์หลักที่อยู่ในสำนวน มาก ที่สุด อย่างไรก็ตาม ระดับสมรรถนะทางภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญมากเนื่องจากผู้เรียนที่มีสมรรถนะทางภาษาที่แตกต่างกันจะ ใช้กลวิธีแตกต่างกันไป

ผู้เรียนที่มีสมรรถนะทางภาษาสูงที่สุดใช้กลวิธีเดาคำศัพท์จากบริบทมากที่สุด มากกว่าการวิเคราะห์ ความหมายตามตัวอักษร แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะทางการใช้สำนวน (idiomatic competence) นักศึกษาที่มีสมรรถนะทางภาษาดำรงจะตีความสำนวนตามตัวอักษรมากกว่า ในขณะที่ผู้เรียนที่อยู่ในระดับเริ่มต้น จะ ตีความสำนวนโดยการดูความหมายของคำเพียงหนึ่งหรือสองคำในสำนวน โดยเลือกคำที่ตนมีความคุ้นเคยมากที่สุด และ พยายามสร้างมโนทัศน์ของคำนั้นขึ้นมา เพื่อช่วยในการเดาความหมาย

ส่วนเรื่องของประเภทสำนวนนั้น สำนวนประเภท non-core idioms จะเข้าใจได้ง่ายมากกว่า เพราะคำแต่ละ คำในสำนวนจะมีผลต่อความหมายโดยรวมของสำนวน ในด้านความถี่ของการปรากฏของคำแทบจะไม่มีมีความสำคัญ ในการประมวลผลสำนวนแต่อย่างใด

จากผลของงานวิจัย แสดงให้เห็นว่าโมเดลทางด้านภาษาศาสตร์จิตวิทยาที่สามารถอธิบายเรื่องการ ประมวลผลสำนวนได้ดีที่สุดคือ Relevance-Theoretic Model เนื่องจากโมเดลนี้เชื่อว่าผู้เรียนที่มีความสามารถสูงจะใช้ การประมวลผลทั้งแบบ top-down และ bottom-up เนื่องจากต้องอาศัยทั้งความหมายในบริบท และความหมายของคำแต่ละ คำในการตีความ

งานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนคำประเภทสำนวนให้กับนักศึกษา ในทางการอ่าน ผู้สอนควรจะฝึกให้นักศึกษาตระหนักว่า คำที่ตนเห็นในบทอ่านไม่ได้มีความหมายตามตัวอักษร และจะแปลตาม ตัวอักษรไม่ได้ จากนั้น ควรจะต้องฝึกให้นักศึกษาหาคำความหมายจากบริบท นอกจากนี้ ควรจะสอนสำนวนที่มีความถี่ สูงให้นักศึกษาได้รู้จัก และสามารถนำไปใช้ในบริบทที่เหมาะสมด้วย

การศึกษากลวิธีเขียนเรียงความเชิงโต้แย้งของนักศึกษาที่มีความสามารถ ในภาษาอังกฤษสูง ของ ภาควิชา บัณฑิตศึกษ

โครงการวิจัยเรื่องการศึกษากลวิธีเขียนเรียงความเชิงโต้แย้งของนักศึกษาที่มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกใช้หรือไม่ใช้กลวิธีเขียนบางชนิดของนักศึกษาที่มีความสามารถในการเขียนระดับสูง เมื่อต้องเขียนเรียงความเชิงโต้แย้งเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยจำแนกกลวิธีเขียนออกเป็น 4 ชนิดหลัก โดยใช้กรอบความคิดที่ยึดตาม Model of structure of a human activity system ของ Engeström (1987) ซึ่งพัฒนามาจาก Activity Theory ของ A.N. Leontiev ตามมุมมองเชิงสังคมวัฒนธรรม (sociocultural perspective)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังว่ามุมมองเชิงสังคมวัฒนธรรมดังกล่าวจะช่วยให้เข้าใจกลวิธีเขียนได้อย่างลุ่มลึกและรอบด้านกว่าการศึกษากลวิธีเขียนในเชิงพุทธิพิสัย (cognitive) ที่มีผู้ทำการศึกษาค่อนข้างแพร่หลายแล้ว ประกอบกับในระยะหลังมานี้การเรียนการสอนภาษาที่สองเริ่มให้ความสำคัญกับบริบท (contexts) และประสบการณ์ของผู้เรียนภาษาทั้งในและนอกห้องเรียนมากขึ้น ทำให้มุมมองที่มีต่อการศึกษากลวิธีเขียนและกลวิธีเขียนเปลี่ยนไปจากเดิมที่มองว่าเป็นกิจกรรมเชิงพุทธิพิสัย มามองว่าเป็นกิจกรรมเชิงสังคมอันต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับบุคคลและสิ่งต่างๆ รอบตัว และอาศัยสื่อกลางที่มีความหมาย (mediation) รูปแบบต่างๆ

เนื่องจากการเขียนเรียงความเชิงโต้แย้งต้องอาศัยการค้นคว้าหาข้อมูล การคิดวิเคราะห์และการนำเสนอเนื้อหาให้มีที่น่าเชื่อถือ ทำให้นักศึกษาจำนวนมากประสบปัญหาไม่สามารถเขียนงานชนิดนี้ได้ดี ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยผู้เรียนกลุ่มนี้ได้ โดยที่การศึกษากลวิธีจะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างมาก เพราะกลวิธีเป็นสิ่งที่ผู้สอนสามารถถ่ายทอดและนำเสนออย่างตรงไปตรงมาให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และนำไปปฏิบัติได้ โดยการผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนวิชาการเขียน

การวิจัยนี้ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกมาแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 5 คน โดยมีภูมิหลังแตกต่างกัน ทั้งนี้ ทุกคนต้องเคยเรียนการเขียนภาษาอังกฤษเชิงโต้แย้งมาแล้ว และมีความสามารถในการเขียนในระดับสูง วัดได้จากคะแนนการสอบก่อนการเก็บข้อมูล (Pre-test) โดยในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน ประกอบไปด้วย นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ 3 คน นักศึกษาวิชาเอกภาษาและวรรณคดีอังกฤษ 1 คน นักศึกษาวิชาเอกปรัชญา 1 คน โดยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 3 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 2 คน

การออกแบบงานวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หัวข้องานเขียน 2) งานเขียนเชิงโต้แย้งของนักศึกษาคณะ 2 ชั้น รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 ชิ้น 3) แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง และแบบสัมภาษณ์การใช้กลวิธีเขียนและการวางแผนการเขียน 4) บันทึกย่อโครงเรื่อง เอกสารประกอบการเรียนและหนังสือเรียนที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในระหว่างการเขียนงาน 5) การระลึกข้อมูลแบบ stimulated recall ซึ่งกระทำทันทีหลังจากกลุ่มตัวอย่างเขียนงานเสร็จ โดยผู้วิจัยเปิดวิดีโอที่บันทึกไว้ขณะกลุ่มตัวอย่างกำลังเขียนงาน แล้วตั้งคำถามจากสิ่งที่เห็นในวิดีโอ และ 6) แบบบันทึกขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเขียนงาน (process log) ที่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมานั่งเขียนเรียงความในห้องที่จัดให้ โดยได้เตรียมอุปกรณ์คือคอมพิวเตอร์ พร้อมอินเตอร์เน็ต และพจนานุกรมชนิดต่างๆ โดยไม่มีการจำกัดเวลาในการเขียนเหมือนการสอบเขียนเรียงความ โดยทั่วไป เนื่องจากต้องการให้กระบวนการที่สังเกตได้นั้นเป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ก่อนวันที่นัดหมายมาเขียนเรียงความ 1 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างจะทราบหัวข้อและมีเวลาเตรียมตัว ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างบางคนจะใช้เวลาดังกล่าวค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องการหัวข้อเรื่องเพื่อทำโครงเรื่อง ในขณะที่บางคนจะทำทั้งโครงเรื่องและวางแผนการเขียนเนื้อหาของเรียงความอย่างละเอียด ผู้วิจัยได้บันทึกวิถีโอขณะกลุ่มตัวอย่างกำลังเขียนงานและอยู่ในห้องเพื่อนั่งจดบันทึกไปด้วย หลังจากเขียนงานเสร็จ จึงให้กลุ่มตัวอย่างระลึกข้อมูลแบบ stimulated recall และต่อด้วยการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะเขียนงานคนละ 2 หัวข้อ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเขียนทั้ง 4 ชนิด โดยในกลวิธีทั้ง 4 ชนิด ยังประกอบด้วยกลวิธีย่อยต่างๆ ได้แก่ 1) กลวิธีการเขียนที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ (artifacts-mediated strategies) เช่น การใช้ภาษาแม่ของผู้เขียน การใช้ความรู้ภาษาอังกฤษ พจนานุกรมชนิดต่างๆ หนังสือเรียน คอมพิวเตอร์ ดินสอ ปากกาเวปไซต์ต่างๆ ภาพยนตร์และสื่อบันเทิงภาษาอังกฤษ เป็นต้น 2) กลวิธีการเขียนที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับกฎ กติกา (rule-mediated strategies) เช่น ลักษณะเรียงความเชิงโต้แย้งที่ดี เกณฑ์การตรวจงานของอาจารย์ที่กลุ่มตัวอย่างเคยเรียนด้วย เป็นต้น 3) กลวิธีการเขียนที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม (community-mediated strategies) เช่น การปรึกษาอาจารย์และเพื่อน และ 4) กลวิธีการเขียนที่อาศัยการวางบทบาทต่างๆ ของตัวผู้เขียน (role-mediated strategies) เช่น บทบาทในฐานะผู้เขียน บทบาทในฐานะผู้อ่าน บทบาทในฐานะผู้เรียน

ทั้งนี้พบว่า กลวิธีการเขียนที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ (artifacts-mediated strategies) เป็นกลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจะใช้กลวิธีการเขียนที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม (community-mediated strategies) อย่างจำกัดและมีเงื่อนไข นอกจากนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนเขียนงาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและกำหนดกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายอยู่เสมอ แม้ว่างานเขียน 2 ชิ้นในการวิจัยนี้จะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชาใดเลยก็ตาม

โดยสรุป พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเขียนที่หลากหลายและมีการคิดวิเคราะห์ถึงเหตุผลในการเลือกใช้กลวิธีที่เชื่อว่าจะช่วยให้สามารถเขียนงานที่ดี ผู้วิจัยเห็นว่าหากผู้สอนสามารถถ่ายทอดและฝึกฝนกลวิธีทั้งหลายเหล่านี้ให้ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างก็น่าจะสามารถช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นพัฒนาการเขียนเรียงความเชิงโต้แย้งของตนเองได้ตามศักยภาพเช่นกัน อนึ่ง ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนเขียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและกระตุ้นให้ผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของบริบทในการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

การศึกษาคำศัพท์และการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี

ของ อาจารย์ ดร.ศุภวัฒน์ พุกเจริญ

ความรู้ด้านคำศัพท์นับเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งและส่งผลต่อการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ ในภาษาต่างประเทศ รวมทั้งภาษาอังกฤษด้วย ผู้เรียนภาษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ อย่างไรก็ตาม การศึกษาคำศัพท์ผ่านบทเรียนต่างๆ หรือจากการสอนในห้องเรียนอาจไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมักขาดโอกาสในการศึกษาหาข้อมูลนอกห้องเรียน การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านนี้จึงต้องอาศัยการสอนกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มพูนความรู้ได้ด้วยตนเอง

งานวิจัยที่ผ่านมาพบปัจจัยที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนอาจไม่จำเป็นต้องเชื่อว่ากลวิธีที่ตนใช้บ่อยครั้งนั้นมีประโยชน์เสมอไป ตัวอย่างที่พบคือ แม้ว่าผู้เรียนมักใช้กลวิธีการเดาความหมายของคำศัพท์บ่อยกว่าการใช้กลวิธีลักษณะอื่นๆ แต่ผู้เรียนเหล่านี้ไม่เชื่อว่าการเดาคำศัพท์นี้จะมีประโยชน์มากกว่าการใช้พจนานุกรมในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในทางตรงกันข้าม บางครั้งพวกเขาไม่ค่อยได้ใช้กลวิธีบางประเภท แต่กลับมองว่ากลวิธีเหล่านั้นมีประโยชน์

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษดังกล่าวของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความถี่ของการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของกลวิธีในการเพิ่มพูนคำศัพท์ของตนเอง 2) ความสอดคล้องระหว่างความถี่ของการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของกลวิธีเหล่านั้น และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์บางประเภทที่มองว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของตนเองได้

แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่เคยศึกษาในประเด็นนี้มาบ้างแล้ว แต่ในบริบทไทยยังไม่เคยมีการศึกษาที่มุ่งเน้นแง่มุมความแตกต่างระหว่างความเชื่อและการใช้กลวิธีตามความเป็นจริงดังกล่าว ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงช่วยให้การจัดการเรียนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยตระหนักถึงการพัฒนาคำศัพท์ของนักศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และช่วยระบุได้ชัดเจนว่ามีกลวิธีใดบ้างที่นักศึกษาในบริบทไทยมองว่ามีประโยชน์มากแต่ไม่ค่อยได้นำมาใช้ ตลอดจนเหตุผลที่ผู้เรียนไม่นำมาใช้ประโยชน์ อาจารย์ผู้สอนอาจนำข้อมูลที่ได้รับมาพัฒนาวิธีการสอนที่สอดคล้องกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่เหมาะสม ตลอดจนลดปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อการใช้กลวิธีบางประเภทให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ศึกษาวิชา อ.221 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อมูล ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 400 คนจากหลากหลายสาขาวิชา ซึ่งได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งในด้านความถี่ของการใช้กลวิธี และความเชื่อของนักศึกษาที่มีต่อประโยชน์ของกลวิธีเหล่านั้น แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลนี้ปรับมาจากของ Schmitt (1997) หลังจากนั้น นักศึกษาที่ได้รับการสุ่มจำนวน 20 คนที่สมัครใจให้ข้อมูลเพิ่มเติม จากที่ได้ระบุไว้ในแบบสอบถามได้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในประเด็นต่างๆ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถใช้กลวิธีบางประเภทในการเรียนรู้ของตนเองได้ในความเป็นจริง การสัมภาษณ์แต่ละคนใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ขอให้นักศึกษาทั้ง 20 คนนี้เขียนบันทึกรายวันเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของตนเองเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้บรรยายลักษณะและกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ตลอดจนปัญหาต่างๆ และข้อจำกัดของการใช้กลวิธีเหล่านั้น โดยนักศึกษาส่งข้อมูลส่วนนี้ให้แก่ผู้วิจัยเพื่อวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษามีปริมาณการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์อยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักศึกษาใช้กลวิธีที่หลากหลายอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ยังพบว่าแม้ว่านักศึกษามองว่ามีบางกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นประโยชน์ แต่พวกเขากลับไม่ได้ใช้กลวิธีเหล่านั้นบ่อยเท่าที่ควร 2) การใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในหมู่นักศึกษามีความสอดคล้องอย่างมากกับทัศนคติของพวกเขาในเรื่องประโยชน์ของกลวิธีเหล่านั้น กล่าวคือ นักศึกษามักเลือกใช้กลวิธีที่ตนเองมองว่ามีประโยชน์ในการเรียนรู้คำศัพท์ ในทางกลับกัน นักศึกษาไม่นิยมใช้กลวิธีที่คิดว่าไม่มีประโยชน์หรือไม่มีส่วนช่วยในการเรียนรู้คำศัพท์แต่อย่างใด และ 3) นักศึกษาพบอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์บางประเภทที่มองว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ปัจจัยหลักได้แก่ การขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์อย่างมีประสิทธิภาพ การขาดแรงจูงใจในการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีประโยชน์ การขาดความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์บางประเภท และความซับซ้อนและความยากของการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

นอกเหนือจากผลที่ได้จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว งานวิจัยชิ้นนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนคำศัพท์ในบริบทอื่นๆ อีกด้วย โดยแบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. กลวิธีที่ผู้เรียนมองว่ามีประโยชน์และใช้เป็นประจำ (เช่น การใช้พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย หรือไทย-อังกฤษ การใช้สื่อต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ การเดาความหมายศัพท์จากบริบท และการจดศัพท์ในชั้นเรียน) ผู้สอนอาจไม่จำเป็นต้องแนะนำกลวิธีเหล่านี้เพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียน แต่อาจทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้เรียนในบางครั้ง ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เรียนพบอุปสรรคในการใช้พจนานุกรม ผู้สอนอาจสาธิตวิธีการใช้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีนี้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. กลวิธีที่ผู้เรียนมองว่ามีประโยชน์แต่ไม่ค่อยได้ใช้ (เช่น การศึกษาคำศัพท์อย่างต่อเนื่อง การฝึกฝนภาษากับเจ้าของภาษา การทดสอบคำศัพท์ด้วยตนเอง และการถามความหมายศัพท์ในภาษาไทยจากผู้สอน) ผู้สอนควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของกลวิธีเหล่านี้ก่อนที่จะสอนวิธีการนำไปใช้หรือให้คำแนะนำอื่นๆ นอกเหนือจากนั้นแล้ว ผู้สอนควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนนำกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

3. กลวิธีที่ผู้เรียนมองว่าไม่มีประโยชน์และไม่ค่อยได้ใช้ (เช่น การใช้บัตรคำศัพท์ การเรียนคำศัพท์กับเพื่อนในกลุ่ม และการถามความหมายของคำศัพท์จากเพื่อน) อาจจะเป็นประโยชน์หากผู้สอนได้ค้นหาคำศัพท์ว่าทำไมผู้เรียนไม่นิยมใช้กลวิธีเหล่านี้ในการเรียนรู้คำศัพท์ และผู้สอนควรแนะนำกลวิธีบางประเภทเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนหากผู้สอนพิจารณาแล้วว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้คำศัพท์ในหมู่ผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้กลวิธีต่างๆของผู้เรียนย่อมแตกต่างกันออกไป ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เลือกใช้กลวิธีที่มีประสิทธิภาพด้วยตนเอง โดยยึดความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จัดทำโดย
L'ARTS
arts.tu.ac.th

ศูนย์วิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศูนย์วิจัยศิลป ศส๑๙ท๑๑๑ ปทุมธานี 12121